

УДК 725.826

А. О. Горіна

*Аспірант кафедри «Основ архітектури і архітектурного проектування»
Київського національного університету будівництва і архітектури*

НОМЕНКЛАТУРА СПОРУД ІПОДРОМУ

Анотація: у статті представлена номенклатура споруд які мають розміщуватись на іподромі. Зазначені основні вимоги до їх формування та розташування на генеральному плані. Наведено основні групи приміщень споруд іподрому.

Ключові слова: номенклатура споруд, іподромне поле, конкурне поле, трибуни, манеж, стайня.

Постановка проблеми. Іподром має забезпечувати виконання чотирьох основних функціональних процесів: видовищно-розважальних, спортивно-тренувальних, господарчих та технічних. Іподром складається з площинних та об'ємних споруд, а саме: іподромного поля, конкурного та виїздового поля, майданчику для їзди верхи, левад (площинні споруди), трибун, технічної контрольної споруди, критого манежу, стаєнь, складів, ветеринарного лазарету, господарчих та технічних споруд (об'ємні споруди). Для раціональної архітектурно-планувальної організації іподрому потрібно сформувати номенклатуру необхідних споруд та приміщень, що розташовуються згідно з функціональним зонуванням [1 с.70-73].

Аналіз останніх досліджень. Номенклатура споруд іподрому частково розглянута авторами: А. М. Булгаков [2], Р. Виршило [3], Є. Нейферт [4], О. Рудольф [5], В. І. Райко [6]. Автори в своїх працях надають рекомендації щодо складу будівель та споруд іподрому, їх планувальних рішень та розмірів. Але номенклатура споруд, яка необхідна для формування іподрому не досліджена в цілому.

Мета статті: визначити необхідну номенклатуру споруд іподрому, їх розташування, склад приміщень та взаємозв'язок.

Виклад основного матеріалу. Іподром, як комплекс споруд для кінного спорту, вміщує наступні структурні елементи: іподромне поле, трибуни, манеж, конкурне поле, виїздове поле, господарчі та технічні споруди.

Іподромне поле є найбільшим за площею забудови структурним елементом генплану іподрому та вміщує: скакові, бігові, технічні доріжки, трасу для стипль-чезу тощо. В залежності від типу іподрому можуть бути бігові, скакові та комбіновані. В різних типах параметри та конфігурація іподромного поля різна, як зображено на рисунку 1 [4, с.356].

Головною об'ємною спорудою іподрому є трибуни. Сучасна практика будівництва трибун на європейських іподромах показує різний підхід до визначення їхнього функціонального призначення та зонування. Існують трибуни які виконують видовищну функцію та трибуни з видовищно-розважальною функцією. Багато трибун європейських іподромів мають різноманітні приміщення для розваг та відпочинку: ресторани, кафе, ігрові зали, зони відпочинку, дитячі кімнати, магазини та ін. [7, с. 374-379]. Такі споруди зазвичай проектуються уздовж фінішної прямої, паралельно основній доріжці. Вони орієнтуються таким чином, щоб глядачі мали достатній кут зору для охоплення дистанції від старту до фінішу. Головною умовою при формуванні трибун є створення безперешкодної видимості глядачам, проектування окремої ложі для високих гостей, суддівської ложі та ложі преси навпроти фінішного стовпа. Вони можуть проектуватись в одній споруді та в декількох, навпроти них відводять огорожене місце (паддок) для нагородження переможців, поблизу проектують будівлю для технічного обслуговування та ветеринарного контролю перед стартом.

Більшість іподромів має конкурне та виїздове поле, тренувальні майданчики для їзди верхи, манеж, які зазвичай розміщені за межами іподромного поля, а у комбінованому типі іподрому можуть розміщуватися в центрі іподромного поля.

Конкурне поле – це огорожений майданчик розміром в середньому 100x150 м, на якому встановлюються розбірні перешкоди висотою 90-210 см та шириною в 3,5 метра. Суддівські місця повинні бути розташовані ізольовано від місць для глядачів [5, с. 195].

Поле для виїздки буває двох видів: мале (20x40 м) та велике (20x60 м), на якому нанесена літерна розмітка. Уздовж поздовжніх сторін поля встановлюються дерев'яні тумби з літерною розміткою (F, P, B, R, M, K, V, E, S, H). Відстань від поля до публіки повинна складати не менше 10 м.

Ще одним структурним елементом іподрому є критий манеж, який має розмістити наступні приміщення: вестибюль (з гардеробом, буфетом та санвузлами), приміщення для суддів, приміщення адміністрації, медпункт, кафе, роздягальні з душовими, тренерську, клас для теоретичних занять, саме поле манежу, трибуни, передманежник та снарядну. Планувальна організація манежу буває трьох видів: манеж із внутрішнім двориком, манеж зблокований зі стайнею, манеж в єдиному об'ємі зі стайнею (рис. 2). Окрім прямокутних спортивних манежів проектують круглі манежі "бочки" для тренування молодих коней, їх роблять відкритими та критими діаметром 17-20 м.

Тип поля	Схема іподромного поля з доріжками	Види перешкод																
СКАКОВЕ ПОЛЕ																		
БІГОВЕ ПОЛЕ		<p>Перешкоди відсутні</p>																
КОМБІНОВАНЕ ПОЛЕ																		
<p>Експлікація:</p> <table border="0"> <tr> <td>1 - трав'яна тренувальна доріжка (скакова);</td> <td>7- старт;</td> </tr> <tr> <td>2 - технічна доріжка;</td> <td>8 - фініш;</td> </tr> <tr> <td>3 - траса для стишль-чезу;</td> <td>9 - освітленні доріжки (нахильні випромінювачі 2000 Вт);</td> </tr> <tr> <td>4 - перешкоди;</td> <td>10 - бігова доріжка;</td> </tr> <tr> <td>5 - іподромне поле (покриття - трав'яне);</td> <td>11 - освітлювальні мачти з кронштейнами;</td> </tr> <tr> <td>6 - трибуни;</td> <td>12 - стайня;</td> </tr> <tr> <td></td> <td>13 - манеж;</td> </tr> <tr> <td></td> <td>14 - стоянка;</td> </tr> </table>			1 - трав'яна тренувальна доріжка (скакова);	7- старт;	2 - технічна доріжка;	8 - фініш;	3 - траса для стишль-чезу;	9 - освітленні доріжки (нахильні випромінювачі 2000 Вт);	4 - перешкоди;	10 - бігова доріжка;	5 - іподромне поле (покриття - трав'яне);	11 - освітлювальні мачти з кронштейнами;	6 - трибуни;	12 - стайня;		13 - манеж;		14 - стоянка;
1 - трав'яна тренувальна доріжка (скакова);	7- старт;																	
2 - технічна доріжка;	8 - фініш;																	
3 - траса для стишль-чезу;	9 - освітленні доріжки (нахильні випромінювачі 2000 Вт);																	
4 - перешкоди;	10 - бігова доріжка;																	
5 - іподромне поле (покриття - трав'яне);	11 - освітлювальні мачти з кронштейнами;																	
6 - трибуни;	12 - стайня;																	
	13 - манеж;																	
	14 - стоянка;																	

Рис. 1. Варіанти розпланування поля іподрому.

Як зазначено в ДБН В.2.2-1-95 Будівлі і споруди для тваринництва [8], обов'язковою структурною частиною іподрому є господарчо-технічна група споруд, яка має в своєму складі виробничі споруди, складські та допоміжні. До основних споруд відносяться стайні, левади, механічні водила; до обслуговуючих – будівлі та споруди ветеринарного призначення, майданчики для приймання та зважування тварин, авто ваги, кузня, шорна майстерня, пожежні пости та протипожежні споруди; до складських – склади кормів, підстилки, господарського інвентарю та технічних засобів, споруди для зберігання навозу; до допоміжних – будівлі керівництва, громадського харчування, медичного та культурно-побутового обслуговування працівників [8, с.1-2].

Основну частину господарчих споруд складають стійні, що проектується місткістю на 20 та 40 коней. Планувальним елементом стайні є денник (приміщення для утримання одного коня) його розміри залежать від типових параметрів коней. Для спортивних порід типовими є габаритні розміри коней в плані 2,0x0,9 м, отже площа денника повинна становити від 9 до 14 м². За Є. Нейфертом площа денника розраховується за формулою: $S=(2 \times Wh)^2$ (де Wh – висота коня в холці). Будівлі стаєнь складаються з приміщень основного та обслуговуючого призначення, їх взаємне розміщення разом з конструктивною системою формує об'ємно-планувальне вирішення [6 с. 84-85].

До технологічних споруд іподрому відносяться: закриті механічні водила та відкриті немеханічні водила які використовуються для відшарування коней після тренувань та випробувань.

Висновки. Таким чином, можна підсумувати, що розробка номенклатури споруд – це основа архітектурно-планувальної організації іподрому, де через розпланування видовищних, спортивних, господарчих, санітарних, складських та технічних об'єктів відбувається планування окремих структурних елементів генерального плану іподрому. Для його формування необхідно мати склад споруд іподрому, що і було визначено в даній статті.

В результаті іподром складається наступних об'єктів: іподромного поля, трибун, манежу, групи господарських, технічних споруд та складів. На іподромному полі присутні бігові чи скакові доріжки, уздовж фінішної прямої проектується трибуни, які розміщують навпроти фінішної прямої, і можуть розташуватись в об'ємі однієї споруди або декількох. Також іподром має групу спортивних споруд, яка представлена відкритим конкурним полем з трибунами та полем для виїздки, круглим манежем, критим манежем зі стайнею та відкритим тренувальним майданчиком. Група господарських споруд складається зі стаєнь з левадами, ветеринарним лазаретом. Група технічних та

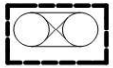

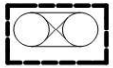

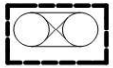

Тип манежу	Схема манежу		Особливості							
3 ВНУТРІШНІМ ДВОРИКОМ	<p>Майданчик для їзди верхи</p> <p>А</p>	<p>Майданчик для їзди верхи</p> <p>Б</p>	<p>А</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дві зблоковані стайні. 2. Передманежни. 3. Трибуни. 4. Блокується зі стайнею. 5. Внутрішній двір. <p>Б</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одна стайня. 2. Внутрішній двір. 3. Стайня розташована окремо. 							
	ЗБЛОКОВАНИЙ ЗІ СТАЙНЕЮ	<p>Б</p>	<p>Г</p>	<p>В</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дві стайні. 2. Буфет. 3. Окремий адміністративно-побутовий блок приміщень. <p>Г</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одна стайня. 2. Передманежник. 3. Адміністративний блок приміщень в єдиному об'ємі з манежем. 						
В ЄДИНОМУ ОБ'ЄМІ ЗІ СТАЙНЕЮ		<p>Д</p>	<p>Господірчий двір</p> <p>Е</p>	<p>Д</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Три зблоковані стайні. 2. Два манежа. 3. Передманежник. 4. Буфет. 5. Клубні приміщення. <p>Е</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Симетрія плану. 2. Внутрішній двір. 3. Стайня розташована зблоковано з манежем. 4. Трибуни. 						
	<p>Умовні позначення приміщень будівлі манежу:</p> <table border="0"> <tr> <td> Манеж</td> <td> Побутові</td> <td> Адміністративно-клубне</td> <td> Трибуни манежу</td> </tr> <tr> <td> Стайня</td> <td> Складські</td> <td> Буфет (кафе)</td> <td> Передманежник</td> </tr> </table>			 Манеж	 Побутові	 Адміністративно-клубне	 Трибуни манежу	 Стайня	 Складські	 Буфет (кафе)
 Манеж	 Побутові	 Адміністративно-клубне	 Трибуни манежу							
 Стайня	 Складські	 Буфет (кафе)	 Передманежник							

Рис. 2. Планувальна організація манежу.

складських споруд складається з механічних водил, автовагів, шорної майстерні, кузні та складських приміщень.

Література

1. Горіна А. О. Особливості розміщення функціональних зон іподрому // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті / під. заг. ред. Н. Є. Трегуб. – Харків: ХДАДМ. – 2012. – № 2. С. 70-73.
2. Булгаков А. М. Строительство плоскостных спортивных сооружений / А. М. Булгаков. – М.: Стройиздат, 1987. – 208с; ил.
3. Спортивные сооружения. Проектирование и строительство / Под ред. Р. Виршило. – Варшава: Аркады, 1968. – 377 с.
4. Нейферт Э. Строительное проектирование: справочное пособие для архитекторов, инженеров и техников-строителей. В 2 кн. – М.: Стройиздат, 1965. Кн. 2.- 211с.
5. Ортнер Р. Спортивные сооружения. Проектирование, строительство, оборудование. Пер. с нем. В. А. Цетрин. Под ред. В. П. Паликарпова. – М., Гостройиздат, 1959. – 230 с; ил.
6. Райко В. И. Планировка и застройка животноводческих ферм / В.И. Райко. – К.: Урожай, 1989. – 280 с.
7. Неділько А.О. Архітектура сучасних іподромів держав Західної Європи // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник / Відпов. ред. М.М. Дьомін. – К.: КНУБА, 2010. – Вип. 24. – С. 374-379.
8. ДБН В.2.2-1-95. Будинки і споруди. Будівлі і споруди для тваринництва. – Вид. офіц. – К.: Державний комітет України у справах містобудування і архітектури Держкоммістобудування України, 1995. – 39с.

Аннотация

В статье представлена номенклатура сооружений которые должны размещаться на ипподроме. Указанные основные требования к их формированию. Выделены плоскостные и объемные сооружения, приведены их основные параметры и состав помещений.

Ключевые слова: номенклатура сооружений, ипподромное поле, конкурное поле, трибуны, манеж, конюшня.

Annotation

In the article the presented range of facilities that are placed at the racecourse. These basic requirements for their formation. Marked plane and three-dimensional structures are their main parameters and composition space.

Key words: range of structures, racing field, field of racecourse, jumping field, the stands, manege, stables.